

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"
Освітня програма	7181 Охорона праці
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	263 Цивільна безпека

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

02.05.2024 р.

Справа № 0678/АС-24

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 26 "Цивільна безпека" у складі:

Тихонова Олена Вікторівна – головуючий,
Афанасенко Костянтин Анатолійович,
Беліков Анатолій Серафимович,
Бугайчук Костянтин Леонідович,
Голінько Василь Іванович,
Данова Карина Валеріївна,
Карабин Василь Васильович,
Лісовенко Владислав Григорович,
Фоменко Тетяна Олександрівна,

за участі запрошених осіб:

Мігущенко Руслан Павлович – представник ЗВО,
Шаповалов Віктор Анатолійович – керівник експертної групи,
Цимбал Богдан Михайлович – член експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний технічний університет "Харківський політехнічний інститут"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	7181
Назва ОП	Охорона праці
Галузь знань	26 Цивільна безпека
Спеціальність	263 Цивільна безпека
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про умовну (відкладену) акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Освітня програма відповідає стратегічним напрямкам діяльності університету в частині "створення системи інноваційної освіти та елітної підготовки фахівців", а також "здійснення науково-дослідної та інноваційної діяльності, нерозривно пов'язаної з навчальним процесом", які визначені у "Стратегічному плані розвитку Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут 2021-2025pp." (<https://surl.li/mzjbl>). Метою ОП є: забезпечення сучасної, якісної підготовки фахівців, здатних вирішувати практичні проблеми та складні спеціалізовані задачі з промислової та техногенної безпеки, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов. Мета ОП цілком корелюється із Місією ЗВО "сприяти гармонійному розвитку особистості та забезпечення підготовки нової генерації професіоналів, здатних комплексно поєднувати дослідницьку, проектну та підприємницьку діяльність за рахунок глибокого засвоєння фундаментальних знань, вивчення інженерної справи" (<https://www.kpi.kharkov.ua/ukr/ntu-hpi/mission>). Унікальність освітньої програми визначена направленістю підготовки фахівців з цивільної безпеки на підприємствах військово-промислового комплексу і машинобудування, де сконцентровані потенційно небезпечні об'єкти, виробництва, обладнання та матеріали, що відрізняє ОПП "Охорона праці" від інших споріднених ОП. Особливістю програми є її багатопрофільність, що передбачає засвоєння і набуття базових знань та компетентностей майбутніми фахівцями з безпеки життєдіяльності людини, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, вирішення складних нестандартних завдань і проблем у галузі управління цивільною і промисловою безпекою, охорони праці та здоров'я працівників, створення умов праці відповідно до стандартів України та Європи. Неузгодженості предметної області з цілями навчання компенсуються орієнтацією освітньої програми на системи загальнонаукових і спеціальних методів, професійних методик, необхідних для підготовки фахівців з питань цивільної і техногенної безпеки та охорони праці. Вважаємо за необхідне узгодити цілі ОП та цілі навчання в частині вирішення задач з цивільної та техногенної безпеки, щоб уникнути суперечливих тверджень.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Програмні результати навчання визначаються з урахуванням залучення представників підприємств та організацій Харківщини до процесу читання лекцій та практичної підготовки здобувачів, які забезпечують їх відповідність потребам ринку праці та реальним викликам. З урахуванням воєнного стану в Україні, за пропозиціями стейкхолдерів до складу дисциплін було додано освітні компоненти: "Моніторинг стану об'єктів підвищеної небезпеки", "Професійно-психологічна підготовка сучасного фахівця", "Безпека праці в умовах особливого періоду", "Безпека життєдіяльності під час воєнного стану". Проекти ОП розміщуються для обговорення на сайті кафедри у розділі Освітні програми - Громадське обговорення освітніх програм (<https://surl.li/rfcbba>), а пропозиції від стейкхолдерів надсилаються на електронну пошту гаранта у вигляді рецензій і відгуків, які так само розміщуються на сайті кафедри у розділі Освітні програми - Рівень "Бакалавр" - Відгуки на ОПП рівень "Бакалавр" (<https://surl.li/rfcei>). Таким чином, створена дійова система взаємозв'язків роботодавців з ВНЗ з метою удосконалення ОП та освітнього процесу в цілому.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Цілі освітньої програми та програмні результати навчання враховують галузевий і регіональний контекст, тенденції розвитку спеціальності та ринку праці. При розробці та реалізації ОП "Охорона праці" враховано особливості діяльності провідних підприємств Харківщини, беручи до уваги значну кількість потенційно небезпечних промислових об'єктів у регіоні. Харківський регіон має багатогалузевий промисловий комплекс, де зосереджено потенційно небезпечні об'єкти, з великою кількістю технологій, обладнання та матеріалів підвищеної небезпеки. Вирішення завдань промислової та техногенної безпеки, що відображено у ОП, неможливе без участі фахівців з цивільної безпеки, які мають постійний великий попит у регіоні. Особливості освітньої програми з урахуванням унікальності регіону враховують під час вивчення низки обов'язкових дисциплін професійної підготовки: "Потенційно небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація", "Організація контролю та експертиза устаткування підвищеної небезпеки", "Безпечна експлуатація інженерних систем і споруд", "Безпечна експлуатація будівель і споруд", а також вибіркових дисциплін: "Безпека виробничих процесів і устаткування", "Безпечна експлуатація потенційно небезпечних виробництв", "Пожежна безпека технологічних процесів", "Запобігання аваріям на виробництві" та інші. При підготовці ОП вивчався досвід відчизняних споріднених навчальних закладів (Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Національний університет цивільного захисту України, Запорізький національний університет, Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова, Національний університет водного господарства та природокористування) та аналогічних іноземних програм (Університет ім. Яна Длугоша в м. Ченстохова).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Аналіз освітньо-професійної програми "Охорона праці" першого (бакалаврського) рівня вищої освіти показав, що ОП забезпечує досягнення всіх результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 263 "Цивільна безпека" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Відсутні в розділі 7 ОПП "Охорона праці" результати навчання РН18, РН19, РН23 та РН24, а в розділі 6 компетентності К24, які визначені Стандартом. Разом з тим загальні компетентності ЗК-1...ЗК-10 та спеціальні СК-1...СК-18 і програмні результати навчання РН-1...РН-22, зазначені в ОПП, є повністю тотожними Стандарту вищої освіти і досягаються через реалізацію комплексу обов'язкових компонентів загальної та спеціальної (фахової) підготовки, а також практик, що відповідає орієнтації освітньої програми: системі загальнонаукових і спеціальних методів, професійних методик, необхідних для підготовки фахівців з питань цивільної і техногенної безпеки та охорони праці. Часткову невідповідність ОП досягнення результатів підготовки необхідно врахувати під час наступного перегляду ОПП "Охорона праці", узгодити відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 263 "Цивільна безпека" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зміст програмних компетентностей і результатів навчання, при цьому врахувати унікальність ОП при формулюванні спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень Е

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Загальний обсяг ОПП «Охорона праці» становить 240 кредитів ECTS, що відповідає вимогам, визначених ст. 5 Закону України «Про вищу освіту» щодо обсягу освітньо-професійної програми ступеня бакалавра. ОП містить обов'язкові освітні компоненти, що спрямовані на формування компетентностей, визначених Стандартом вищої освіти. Згоден з зауваженням експертної групи ЕГ.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ОП «Охорона праці» має чітку структуру і збалансована щодо розподілу загального часу навчання за семестрами та роками. Взаємопов'язаність освітніх компонентів визначена структурно-логічною схемою (СЛС) ОП, яка відображає послідовність навчальної діяльності здобувача освіти, але не демонструє взаємозв'язок освітніх компонентів та відповідний порядок їх вивчення через відсутність міжпредметних зв'язків. Аналіз змістовного наповнення РПНД показав, що не всі заявлені ПРН забезпечуються темами занять змістових модулів окремих ОК. Наприклад, зміст СП11 забезпечує РН9 та РН10, які зазначені в РПНД. Проте, у структурі СП11 відсутні теми, які б забезпечували інші ПРН, зазначені в РПНД: РН6, РН7, РН13, РН15, РН16, РН19, РН20 та РН22. Така неузгодженість спостерігається у багатьох ОК: ЗП2, ЗП4, ЗП5, СП4, СП5 тощо. Таким чином, встановлена часткова невідповідність даному підкритерію.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Освітні компоненти, які б за змістом не мали зв'язку з визначеною спеціальністю відсутні. Відповідність предметній області спеціальності реалізується у вивченні таких освітніх компонентів: СП2 «Потенційно небезпечні виробничі технології та їх ідентифікація», СП3 «Організація контролю та експертиза стану устаткування підвищеної небезпеки», СП6 «Гігієна праці», СП9 «Основи професійної безпеки та здоров'я людини», СП12 «Теорія ризиків», СП13 «Безпечна експлуатація інженерних систем і споруд», СП14 «Розслідування, облік та аналіз нещасних випадків, професійних захворювань та аварій», СП15 «Організація аудиту в галузі охорони праці», СП16 «Виробнича санітарія», СП17 «Безпека експлуатації будівель і споруд», СП18 «Правові основи працевохоронної політики та охорони праці», СП19 «Електробезпека», СП21 «Метрологія, стандартизація, сертифікація та акредитація», СП22 «Соціально-економічні основи охорони праці» та інші. Згоден з зауваженнями ЕГ. Рекомендується опис предметної області ОПП «Охорона праці» привести відповідно до опису предметної області Стандарту та доповнити зміст ОП компонентами, які б забезпечували результати навчання РН18, РН19, РН23 та РН24, визначені Стандартом.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Структура ОП передбачає вибіркову частину у певному обсязі, у межах якої передбачено можливість для формування вільної освітньої траєкторії студента, проте блокова структура навчального плану деякою мірою обмежує вибір. Також остаточно не врегульоване питання організації освітнього процесу малочисельних груп, які можуть сформуватися за результатами вибору дисциплін.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Навчальний план передбачає практичну підготовку здобувачів вищої освіти, що дозволяє повною мірою здобуття визначених компетентностей за результатами навчання, необхідних для професійної діяльності.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

ОП передбачає набуття соціальних навичок здобувачами вищої освіти. Позитивним моментом є наявність різноманітних ОК, що дозволяють сформувати softskills.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг компонентів освітньої програми (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Підготовка здобувачів за дуальною формою освіти не проводиться.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Сильні сторони не виявлено. Позитивним є: створений чат-бот у мережі "Телеграм", через який вступники можуть в доступному форматі отримати базову інформацію щодо вступу. На сторінці "Абітурієнт НТУ "ХПІ" вступники мають можливість ознайомитись із усією інформацією, необхідною для вступу, а саме: "Вимоги до мотиваційного листа", "Етапи вступної кампанії" та інші. Також на веб-сайті розміщений перелік розповсюджених питань вступників, вартість навчання, перелік членів і контакти приймальної, відбіркової та апеляційної комісій, висвітлено перспективи

навчання у НТУ "ХПІ" тощо. Інформація щодо вступу та вступних іспитів надана зрозуміло та не викликає проблем при пошуку інформації.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

"Правила прийому на навчання", за якими здійснювався вступ на ОП, затверджені Вченою Радою НТУ "ХПІ" від 7 липня 2023р., протокол №6, та розміщені на веб-сайті ЗВО на сторінці "Абітурієнт НТУ "ХПІ" (https://vstup.kpi.kharkov.ua/admission/admission_rules). Відповідно до цих Правил, ЗВО приймає вступників на дві форми здобуття освіти: бюджетну та контрактну. Абітурієнтам при вступі на бюджетну форму навчання: додаткові бали за результатами підсумкової атестації дистанційних підготовчих курсів (до +10 додаткових балів до конкурсного балу); галузевий коефіцієнт 1,02 для заяв, поданих на ці спеціальності з 1 або 2 пріоритетами (галузевий коефіцієнт та сільський коефіцієнт додатково послідовно помножуються на конкурсний бал вступника); переведення з контрактного місця на вакантне "бюджетне" місце. Вступні випробування на бюджетну форму навчання відбуваються у формі національного мультипредметного тесту з трьох предметів, а саме обов'язкових українська мова, математика та вибіркового історія України або іноземна мова, або біологія, або фізика, або хімія для бюджетної форми навчання, а для контрактної форми враховується тільки мотиваційний лист.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність ЗВО врегульовано правила визнання результатів навчання, отриманих під час академічної мобільності.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, поширюється як на обов'язкові, так і на вибіркові освітні компоненти відповідної освітньої програми. Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, містяться у розділі 2 "Положення про порядок визнання результатів неформальної та інформальної освіти у Національному технічному університеті "Харківський політехнічний інститут" (<https://surl.li/pxssv>).

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми і методи навчання сприяють досягненню заявлених в ОП цілей та програмних результатів навчання і відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи. Форми і методи навчання і викладання регламентуються Положенням про організацію освітнього процесу (<https://surl.li/pxwjs>). Навчання на ОП здійснюється за денною і заочною формами, що відповідає п. 1.9 цього Положення.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Для надання студентам необхідної інформації про освітні компоненти на сайті ЗВО розміщено силабуси, у яких зазначено не лише опис ОК, але й політику курсу щодо процедури оцінювання. Студентам своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту, програмних результатів навчання та критеріїв оцінювання.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

На базі випускової кафедри функціонує науково-практична школа, що дозволило сформувати підґрунтя для активної студентської роботи. Студенти залучаються до наукової роботи під керівництвом провідних викладачів кафедри, участі у наукових конференціях, наукових публікаціях. Здобувачі вищої освіти є багаторазовими переможцями Всеукраїнських студентських олімпіад та конкурсів.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

НПП регулярно оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик. Аналіз інформаційних джерел си́лабусів показав, що здебільшого вони враховують сучасні наукові досягнення як НПП випускової кафедри, так і інших провідних фахівців України у відповідній галузі. Проте посилання на нормативно-правові акти у си́лабусах деяких ОК потребують оновлення.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Для забезпечення міжнародної діяльності в НТУ "ХПІ" створено відділ міжнародних зв'язків (<https://surl.li/hmbsw>). Для реалізації освітніх та наукових проєктів ЗВО активно співпрацює з навчальними закладами та науковими установами різних країн. Принципи стратегії інтернаціоналізації НТУ "ХПІ" відображено у "Стратегії інтернаціоналізації НТУ "ХПІ" (<https://surl.li/nvuqk>).

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

В ЗНО проводиться поточний та підсумковий контроль протягом семестру при проведенні семінарських, практичних та лабораторних занять, та захисту результатів індивідуальних завдань та модульних контрольних робіт. Підсумковий контроль відбувається при проведенні екзаменів, заліків та атестацій, оцінювання курсових робіт відбувається у формі захисту.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

В цілому підсумки контрольних заходів відповідають вимогам стандарту.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Проведення контрольних заходів регламентуються: "Положенням про екзаменаційну комісію у НТУ "ХПІ" (<https://surl.li/pmazw>), "Положенням про критерії та систему оцінювання знань та вмінь і про рейтинг здобувачів вищої освіти" (<https://surl.li/prpxix>) та "Положенням про організацію освітнього процесу в НТУ "ХПІ" (<https://surl.li/prxwjs>), в яких описано процедури проведення контрольних заходів, визначено порядок створення і організації екзаменаційної комісії, підсумкової атестації, описано організацію контрольних заходів під час освітнього процесу та розміщені на сторінці Навчального відділу сайту НТУ "ХПІ" (<https://surl.li/pmkof>).

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Питання дотримання академічної доброчесності врегульовано відповідно до принципів академічної доброчесності НТУ "ХПІ": "Статут", "Правила внутрішнього розпорядку", "Опис системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти", "Кодекс етики академічних взаємовідносин та доброчесності", "Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у випускних кваліфікаційних роботах здобувачів вищої освіти".

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Аналіз стану академічної та професійної кваліфікації викладачів свідчить, що більшість НПП, які викладають фахові освітні курси на ОП, не мають вищої освіти чи наукового ступеня за спеціальністю 263 "Цивільна безпека", ОП "Охорона праці", відсутній практичний досвід та стажування за напрямом ОП, що частково забезпечує досягнення результатів навчання.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

Процедура конкурсного добору НПП є прозорою і регламентується "Положенням про обрання та прийняття на роботу науково-педагогічних працівників НТУ "ХПІ" (<https://surl.li/rckhy>), відповідно до якого добір НПП здійснюється на підставі проведення конкурсу, про проведення якого видається наказ ректора, на офіційному сайті університету публікується оголошення, яке містить вимоги до претендентів, строки подання заяв та документів. Рекомендовано при проведенні конкурсного добору викладачів враховувати вимоги п.1.9 "Умови допуску до роботи за професією", професійного стандарту на групу професій "Викладачі закладів вищої освіти" (<https://surl.li/rgqld>). Посади викладачів можуть обіймати особи, які мають науковий ступінь та/або вчене звання, освітній ступінь або ОКР спеціаліста у галузі знань відповідно до профілю викладання, або стаж роботи у галузі знань чи виді професійної діяльності, що відповідає профілю викладання.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

В цілому освітній процес відповідає в повній мірі підкритерію 6.3. НТУ "ХПІ" залучає до організації та реалізації освітнього процесу роботодавців: ДП "Харківський машинобудівний завод "ФЕД", Департамент Цивільного захисту, АТ "Укренергомашина", АТ Укртелеком, ТОВ НВЦ "Європейські технології машинобудування", ТДВ "Салют", ТОВ "ТЕГОЛОН-777" та ПП "Аудиторська фірма "ПРОФЕСІОНАЛ" (<https://surl.li/rgubx>). Для забезпечення проходження практики за ОП були укладені відповідні договори з потенційними роботодавцями, де підприємства, ДП "Харківський машинобудівний завод "ФЕД", АТ "Турбоатом" (з 2021 року АТ "Українські енергетичні машини") та АТ "Харківський тракторний завод" є відповідними базами (<https://surl.li/rguqd>).

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Враховуючи те, що науково-педагогічні працівники не мають достатнього практичного досвіду з охорони праці на підприємствах, для підвищення якості освіти в межах реалізації договорів про співпрацю з ДП "Харківський машинобудівний завод "ФЕД", АТ "Турбоатом" (з 2021 року АТ "Українські енергетичні машини") та АТ "Харківський тракторний завод" (<https://surl.li/rguqd>), за ОП професіонали практики залучаються до проведення лекційних та практичних занять, виробничої та переддипломної практики, в тому числі експерти "ГНМЦ Держпраці".

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Заклад вищої освіти відповідно до "Положення про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників НТУ "ХПІ" (<https://surl.li/pghqo>) регламентує порядок проходження підвищення кваліфікації НПП та визнання результатів підвищення їх кваліфікації. В НТУ "ХПІ" існує система післядипломної освіти, яку реалізує Міжгалузевий інститут післядипломної освіти (<https://surl.li/fmlxd>), який для НПП проводить курси підвищення кваліфікації та тренінги з розвитку загальних і професійних компетентностей, актуальних знань, вмінь та навичок.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

"Колективний договір між адміністрацією НТУ "ХПІ" та первинною профспілковою організацією НТУ "ХПІ" (<https://surl.li/rgzch>) передбачає систему матеріального та морального заохочення професорсько-викладацького складу за підвищення рівня професійного розвитку та за публікації у виданнях, що індексуються в міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Science Core Collection" (<https://surl.li/rbwzs>).

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Фінансові, матеріально-технічні ресурси, інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в НТУ "ХПІ" є достатньо високим для підготовки майбутніх фахівців за ОП, що дозволяє без обмежень реалізовувати підготовку здобувачів вищої освіти за пропонованими освітніми компонентами як в орієнтації на питання безпосередньо охорони праці, так і з дисциплін, що надають базову підготовку з питань цивільної безпеки. Рекомендовано спрямувати фінансування на періодичні видання з питань охорони праці та цивільного захисту.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Заклад забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до всіх інфраструктурних об'єктів НТУ "ХПІ" та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах ОП. Доступ до інформаційних ресурсів здобувачів і викладачів забезпечується за допомогою Науково-технічної бібліотеки НТУ "ХПІ" (<https://library.kpi.kharkov.ua>).

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Безпечність освітнього середовища для життя і здоров'я здобувачів університету забезпечується шляхом затвердження відповідних розпоряджень та наказів, структурою відповідних підрозділів, служб та відділів матеріально-технічного забезпечення. Матеріально-технічна база, в тому числі бомбосховища та укриття, модернізована та обладнана за сучасними вимогами ДБН.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

В цілому, згідно наданих документів, можна зазначити, що здобувачам освіти надається достатня освітня, організаційна, консультативна та соціальна підтримка.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами. Відповідальність за це покладена на проректорів та керівників структурних підрозділів.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В "Порядку розгляду скарг здобувачів освіти" та "Порядку подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування), реагування на доведені випадки булінгу (цькування) у НТУ "ХПІ" чітко прописано процедура вирішення конфліктних ситуацій, розгляд скарг та конфліктів, пов'язаних з булінгом в НТУ "ХПІ" (<https://surl.li/www.kpi.kharkov.ua/ukr/osvita/rozglyad-skarg-zdobuvachiv-osvity-2/>). Процедура встановлює порядок роботи зі зверненнями та організацію особистого прийому громадян та анкетування, дозволяє реалізовувати політику та процедури вирішення конфліктних ситуацій.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Перегляд ОП у ІЗЗВО здійснюється за результатами громадського обговорення, участь у якому можуть прийняти усі стейкхолдери.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

На базі відділу моніторингу якості освіти, планування та організації навчального процесу здійснюється постійний моніторинг освітніх програм за допомогою анкетного опитування здобувачів освіти після кожного семестру. Позитивною практикою є активне залучення студентів до процесу розробки ОП.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду, аналізу та рекомендацій щодо змісту ОП "Охорона праці", про що свідчать відповідні протоколи засідання випускової кафедри.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

Центр "Кар'єра" НТУ "ХПІ" проводить аналіз ринку праці та співпрацює з Державною службою зайнятості України та підприємствами, які можуть запропонувати вакантні місця для працевлаштування. Проводиться збір інформації про кар'єрний шлях випускників.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Функціонування системи забезпечення якості закладу вищої освіти здійснюється шляхом реалізації вимог Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освіти, Положення про моніторинг якості освіти, що дозволяє виявити недоліки у освітній діяльності ЗВО.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Під час перегляду ОП було враховано попередні акредитації освітніх програм, інформація про які публікується на сайті НТУ "ХПІ" в розділі Акредитації (<https://surl.li/riljh>). Крім цього, було враховано результати акредитацій інших ОП провідних ЗВО України.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Представники академічної спільноти залучаються до розробки, моніторингу, перегляду, схваленню та затвердженню освітніх програм, популяризації принципів академічної доброчесності та забезпечення якості освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Ресурси ЗВО містять усі внутрішні нормативно-правові акти, які регулюють права та обов'язки учасників цього процесу. Загалом ОП відповідає критерію 9.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Процедуру оприлюднювання для громадського обговорення проєкту освітньої програми чи змін до неї імплементовано.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ОП оприлюднено на сайті ЗВО, інформація щодо освітніх компонентів є прозорою, зрозумілою, доступною для усіх стейкхолдерів.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

З урахуванням фокуса ОП, націленого на діяльність підприємств військово-промислового комплексу і машинобудування, де сконцентровані потенційно небезпечні об'єкти, виробництва, обладнання та матеріали, узгодити цілі навчання в частині вирішення задач з цивільного захисту та техногенної безпеки з описом предметної області, визначеним Стандартом вищої освіти. Часткову невідповідність ОП досягнення результатів підготовки необхідно врахувати під час наступного перегляду ОПП "Охорона праці", узгодити відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 263 "Цивільна безпека" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зміст програмних компетентностей і результатів навчання, при цьому врахувати унікальність ОП при формулюванні спеціальних компетентностей та програмних результатів навчання.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендується опис предметної області ОПП «Охорона праці» привести відповідно до опису предметної області Стандарту та доповнити зміст ОП компонентами, які б забезпечували результати навчання РН18, РН19, РН23 та РН24, визначені Стандартом.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Навчальному відділу прорахувати можливість визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти та в неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Підвищити мобільність міжнародних зв'язків серед здобувачів вищої освіти, налагодження співпраці, участі у програмах обміну у освітньому процесі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

При визначенні плагіату затвердити рекомендований перелік програм на плагіат та вилучення цитат, посилань та відсотків джерел. Звернути увагу завідувача кафедри на уточнення в навчальному плані форми підсумкової атестації, яка повинна проходити в формі підсумкового іспиту.

Критерій 6. Людські ресурси

Рекомендовано запланувати підвищення кваліфікації викладачів з напрямку "Цивільна безпека" та проходження стажування на виробництвах відповідно профілю викладання.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендувати поновити підписку на періодичні видання з питань охорони праці, цивільної безпеки та пожежної безпеки.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Відділу забезпечення якості підсилити контроль та моніторинг щодо виконання освітньої програми, усунення виявлених недоліків та впровадження відповідних заходів. Гаранту освітньої програми до завершення навчального року надати пропозиції щодо врахування недоліків, визначених експертною групою ЕГ, при проведенні акредитації.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Підвищити роз'яснювальні заходи серед здобувачів освіти щодо запобігання та протидії корупції.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ТИХОНОВА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА